

Rammeavtale planarbeid

Konkurransesgrunnlag

Kapittel C3 Spesiellekontraktsbestemmelser om helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Versjon	Revisjonsdato	Revisjonen gjelder
1	5. mai 2020	Første utgave

Innhold

1	MÅL OG FELLES RETNINGSLINJER	3
2	GRUNNLEGGENDE BESTEMMELSER	3
3	SYSTEMATISK STYRING, OVERVÅKNING OG FORBEDRING.....	4
4	FORBEDRINGS- OG PRESTASJONSKULTUR	4
5	RISIKOSTYRING	5
6	YTRE MILJØ.....	5
7	SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ.....	5
8	BEREDSKAP OG ULYKKESHÅNDTERING	6
9	VEDLEGG	7

1 MÅL OG FELLE RETNINGSLINJER

Kontraktsparten skal gjøre det som er nødvendig for å oppfylle de overordnede målene som er gitt i byggherrens HMS-policy og HMS- avtale;

Nullmålene

I Nye Veier forplikter vi oss hver eneste dag til vårt overordnede og eneste akseptable mål som er:

Ingen arbeidsrelaterte skader (H1 og H2=0)

Ingen skader på tredjeperson Ingen Miljøskader (M1=0) Dette gjør vi ved:

Å alltid prioritere sikkerhet for mennesker og miljø først At alle tar ansvar for egen og kollegers helse og sikkerhet

Å alltid respektere og følge alle lovpålagte krav, relevante prosedyrer og standarder

At vi alltid stopper farlige arbeidsoperasjoner

At vi aldri går forbi avvik, men alltid adresserer, korrigerer og eliminerer farlige forhold og farlige handlinger og miljøavvik

Sikkerhet for personer og miljø er et lederansvar!

Kontraktsparten skal etterleve HMS-regler på anlegg eller i områder med operasjonell aktivitet.

2 GRUNNLEGGENDE BESTEMMELSER

2.1 Overordnede krav til helse, miljø og sikkerhet

Med HMS menes ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet. Ytre miljø og trafikksikkerhet er integrerte deler av dette.

2.2 Hovedbedrift og samordning

Hvor andre virksomheter utfører arbeid på samme område skal Kontraktsparten kontakte denne for å etablere samordning av virksomhetene. Hvor det er valgt hovedbedrift plikter kontraktsparten å informere om sin virksomhet til hovedbedriften og inngå i samordningen. Oppdragsgiver skal informeres om gjeldende hovedbedrift.

Koordineringen av samordning avtales mellom partene før oppstart og gjennom prosjektets levetid.

Kontraktspart skal sørge for utarbeidelse og oppdatering av samordningsskjema, samt oversendelse av forhåndsmelding til Arbeidstilsynet.

2.3 Rusmiddel og avhengighetspolitikk

Kontraktsparten skal ha nulltoleranse for bruk av rusmidler i forbindelse med utførelse av arbeid.

Kontraktsparten skal umiddelbart fjerne personell som er påvirket av rusmidler under arbeidet, eller legemidler som kan påvirke sikkerheten, fra anleggsområdet.

2.4 HMS-plan

I tilfeller der aktiviteten innebærer arbeid i felt skal Kontraktsparten sørge for å ha en etablert HMS-plan. HMS-planen skal legge til grunn oppdragsgivers SHA-plan (vedlagt) og relevante problemstillinger som gjelder det identifiserte farer også knyttet til 3. person. HMS-planen skal reflektere nødvendige risikovurderinger med tiltak og aktivitetsplan relatert til oppdraget. Oppdragsgiver skal inviteres til HMS- relaterte aktiviteter og gis mulighet til å gi innspill til planen. HMS-planen med risikovurderinger skal holdes oppdatert og være tilgjengelig for oppdragsgiver.

2.5 Språk, kommunikasjon og informasjon

Arbeidstilsynets publikasjon «Forstår du hva jeg sier» skal følges. Det skal være stedlig arbeidsledelse som kan kommunisere på det språk som er avtalt i kontrakt og på arbeidstakernes språk. Alle som utfører trafikkdirigering skal kunne kommunisere på norsk.

3 SYSTEMATISK STYRING, OVERVÅKNING OG FORBEDRING

3.1 Styrings- og internkontrollsystem

Kontraktsparten skal ha et HMS-styringssystem som operativt i hele kontraktperioden.

I tilfeller hvor Kontraktsparten er en integrert del av oppdragsgivers organisasjon skal oppdragsgivers interne systemer og retningslinjer etterleves.

Alle avtaler som Kontraktsparten inngår om utførelse av arbeid i felt under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser og skal sikre at krav i denne kontrakten videreføres. Kontraktspart er ansvarlig for overholdelse av kravene til HMS hos de som kontraktspart engasjerer.

4 FORBEDRINGS- OG PRESTASJONSKULTUR

4.1 HMS-organisasjon

Kontraktsparten skal til enhver tid ved utførelse av kontraktsarbeidet ha personell tilgjengelig med relevant HMS-kompetanse og kapasitet til å håndtere de oppgaver som utføres.

4.2 Før-Jobb-Samtaler

Ved utførelse av aktiviteter i felt skal det ved behov gjennomføres dokumenterte Før-Jobb-Samtaler, eller tilsvarende, med informasjon til alle i arbeidslaget om planlagte aktiviteter, samordning, risikomomenter og -tiltak.

4.3 Kontroll og bruk av maskiner og utstyr

Kontraktspart skal ha register i en digital løsning over kjøretøy, maskiner og utstyr som benyttes ved befarings og grunnundersøkelser. Registeret skal inneholde dokumentasjon av sakkyndig virksomhet,

godkjenning-, kontroll- og vedlikeholdsaktiviteter for utstyret/maskiner/kjøretøyet samt produktspesifikk dokumentert opplæring av personell. Kravet gjelder også påmontert utstyr/tilleggsutstyr som dekkes av maskinsikkerhetsforskriften.

Kontraktspart skal ha et system for daglig kontroll og vedlikehold av kjøretøy, maskiner og utstyr. Kjøretøy skal ha ryggekamera, lyd- og lysutstyr som sikrer forsvarlig rygging og manøvrering.

Gravemaskiner som kan nå ut i ferdelsesområder eller som kan komme i konflikt med faste og midlertidige konstruksjoner skal bruke sektorbegrensning sideveis og eventuelt i høyden. Gravemaskiner, hogstmaskiner, borerigger og lignende skal ha system for geografisk posisjonering (GPS) som er integrert med kart over regulerte båndleggings- og hensynssoner implementert.

På maskiner og utstyr gjelder følgende: Det skal benyttes doble fysiske/tekniske barrierer ved vedlikeholdsarbeid og/eller bytting av deler/utstyr, for å sikre at utilsiktet krefter ikke kan utløses, slik som for eksempel «skuffe-slipp».

5 RISIKOSTYRING

Kontraktspart skal ha implementert risikostyring i samsvar med ISO 31000:2018, NS 5814:2008 og NS 5815:2006.

5.1 ALARP-prinsipp

Kontraktspart skal gjennomføre arbeidene basert på ALARP-prinsippet (As Low As Reasonably Practicable), dvs. at alle tiltak for å redusere risiko skal iverksettes så fremt det ikke kan bevises at tiltakets nytte ikke står i forhold til tiltakets kostnads- og ressursbruk.

5.2 Risikoreduksjon og optimalisering

Det skal legges til grunn Rådgivende Ingeniørers forening sin veiledning «SHA I BYGGE- OG ANLEGGSPROSJEKTER - Veiledning om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i planlegging og prosjektering». Det skal dokumenteres restrisiko og hvordan risikoer håndteres videre. Leveransene er spesifisert i D1.1.

Ved vurdering og optimalisering av arkitektoniske og tekniske løsninger skal kontraktspart identifisere, håndtere og dokumentere risikoer ift. HMS under utførelse, herunder tilstrekkelig plass (inkl. midlertidig beslag), geotekniske utfordringer, hensyn til 3. part og trafikkavvikling under utførelse samt tilstrekkelig tid.

5.3 Risikoanalyser og Sikker-jobb-analyser

Kontraktsparten skal sørge for at aktivitetene risikovurderes.

Der hvor det ikke finnes etablerte arbeidsprosedyrer, eller når arbeidsoperasjonen ikke er en del av den daglige driften og/eller det er potensial for skade på mennesker, miljø, eller utsyr skal det gjennomføres en Sikker Jobb Analyse (SJA). Aktiviteten skal dokumenteres. Resultatet av sikker jobb analyser skal søkes implementert i virksomhetens internkontrollsystem, f.eks. i form av prosedyrer.

6 YTRE MILJØ

Kontraktspart skal ivareta alle krav innen ytre miljø ved befaringer og grunnundersøkelser og annet fysisk arbeid som utføres i tilknytning til oppdraget. Ved alt arbeid som kan påvirke det ytre miljø skal kontraktspart utføre nødvendige stedsspesifikke risikovurderinger og iverksette nødvendige tiltak for å unngå skade. Dette skal kunne dokumenteres. For alt arbeid er det kontraktspartens ansvar at nødvendige private og offentlige tillatelser, dispensasjoner og godkjenninger innhentes.

7 SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ

Kontraktsparten skal sørge for systematiske tiltak som sikrer at aktiviteter planlegges, organiseres, utføres, sikres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

7.1 Koordinering i henhold til Byggherreforskriften

Ved oppdrag hvor aktiviteter iht. Byggherreforskriften er relevant kan oppdragsgiver pålegge kontraktspart oppgaven som koordinator for prosjektering (KP) og/eller koordinator for utførelse (KU).

Kontraktspart skal sørge for at nødvendig informasjon er gitt til koordinatoren og at koordinatoren har samtykket i at arbeidene kan igangsettes hvis ikke annet er avtalt.

Oppdragsgiver kan i gitte tilfeller være ansvarlig for koordinering av aktiviteter mellom eventuelle ulike aktører som utfører oppgaver knyttet til veiprojektet i undersøkelsesområdet. Formålet er å sikre at eventuelle HMS-risikoer som kan oppstå når flere parter utfører aktiviteter på samme sted blir ivaretatt.

7.2 Samordning med koordinator i utførelsesfasen (KU)

Kontraktsparten skal undersøke om KU er utpekt.

Dersom KU er utpekt skal kontraktspart informere KU før det igangsettes aktiviteter med høy risiko eller hvor koordinering er relevant.

7.3 Oversiktslister

Kontraktspart skal ivareta kravet om oversiktslister i hht §15 i byggherreforskriften.

7.4 Minimumskrav til personlig verneutstyr

Som minimum skal følgende personlig verneutstyr (PVU) benyttes:

- Hjelm
- Vernebriller
- Vernetøy (EN ISO 20471:2013 Synlighetsklasse 3)
- Vernehansker
- Vernesko som går over ankelhøyde (minimum være i henhold til NS-EN ISO 20345:2011)

Ved enkle befaringer/besiktigelse, hvor det ikke utføres fysisk arbeid som er vurdert til ikke å kunne påføre deltagere skade, vil krav om fullt verneutstyr kunne fravikes. Eventuelle fravik avtales med oppdragsgiver etter en risikovurdering.

I tilfeller hvor ulempen er større enn nytten ved bruk av personlig verneutstyr skal et eventuelt avvik risikovurderes (dokumentert)

8 BEREDSKAP OG ULYKKESHÅNDTERING

8.1 Beredskapsplan

Ved feltarbeid skal kontraktsparten ha beredskap som dekker relevante scenarier for hendelser på personell, ytre miljø herunder akutt forurensing, samt maskiner og utstyr.

Kontraktspartens beredskap skal samordnes med oppdragsgiver og ved behov koordineres med redningsetater og relevante myndigheter.

Beredskapsordningen skal være gjort kjent blant alle arbeidstakere, og kontraktsmedhjelpere.

Eventuelle hendelser eller forhold som kan ha medieinteresse skal meddeles oppdragsgiveren før uttalelser blir gitt i media.

8.2 Rapportering av beredskaps- og ulykkeshendelser

Kontraktsparten skal umiddelbart, enten muntlig eller via oppringning, varsle oppdragsgivers om:

- Dødsfall
- Personskader med fravær
- Personskader uten fravær
- Alvorlige miljøskader (M1)
- Alvorlig nestenulykke som under mindre, endrede omstendigheter kunne ha ført til alvorlig miljøskade, personskade og/eller død
- Ulykker som involverer eksterne etater
- Tilsynsaktiviteter eller pålegg fra myndigheter

Kontraktsparten skal varsle iht. oppdragsgivers varslingsplan og rapportere ulykker, nestenulykker og alvorlige hendelser innen 24 timer etter hendelsen med en foreløpig skriftlig rapport med kort beskrivelse av:

- Hendelse
- Utløsende årsak
- Umiddelbare tiltak

Innen 5 virkedager skal kontraktspart oversende granskningsrapport med rotårsaksanalyse til oppdragsgiver.

9 VEDLEGG

- SHA-plan (hvis denne finnes)
- Nye Veiers HMS-policy
- Prosedyre for klassifisering av personskader, miljøskader og andre uønskede hendelser
- Brosjyre «Forstår du hva jeg sier» utgitt av Arbeidstilsynet
- Rådgivende Ingeniørers forening sin veiledning «SHA I BYGGE- OG ANLEGGSPROSJEKTER - Veiledning om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i planlegging og prosjektering».